

DECIZIE

9 octombrie 2016

Colegiul Civil al Curții de Apel Chișinău
componența
președinte de ședință, judecătorul
decătorii
referentMihail Ciugureanu
Grigore Dașchevici și Marina Anton
Zinaida Ciobanu

amânând în ședință publică apelul declarat de Luncașu Constantin împotriva hotărârii Judecătoriei Nisporeni din 18.12.2015, în pricina civilă la cererea are în judecată înaintată de Fărîmă Oxana Alexandr împotriva lui Luncașu Constantin Nicolae, cu privire la determinarea domiciliului copiilor minori,

c o n s t a t ă :

la data de 14.09.2015 Fărîmă Oxana a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Luncașu Constantin cu privire la determinarea domiciliului lor minori. În motivarea acțiunii înaintate, reclamanta a indicat că s-a aflat în căsătorie cu pârâtul Luncașu Constantin, iar căsătoria dintre ei a fost încheiată la data de 14 septembrie 2015. Din căsătorie au doi copii, Luncașu Nicolae născut la 12 septembrie 2000 și Luncașu Alexandru născut la 10 noiembrie 2007. După desfacerea căsătoriei, fiul, Luncașu Nicolae a rămas să locuiască cu ea, iar fiul Luncașu Alexandru a rămas să locuiască cu pârâtul. Reclamanta mai indică faptul că la toate încercările sale de a lua copilul să locuiască cu ea, pârâtul nu reacționează și intenționează să nu permită copilului să locuiască cu ea și de fratele său, cu toate că copilul își dorește foarte mult faptul acesta. Pârâtul nici măcar nu-i permite copilului să vină la ea. Reclamanta mai indică faptul că fiul Luncașu Alexandru este la o vârstă foarte fragedă, este elev în clasa a doua și necesită o îngrijire specială, numai ea, ca mamă, poate să i-o ofere.

În acest motiv, solicită determinarea domiciliului copiilor minori Luncașu Nicolae născut la 12 septembrie 2000 și Luncașu Alexandru născut la 10 noiembrie 2007, cu ea.

În hotărârea Judecătoriei Nisporeni din 18.12.2015, cererea de chemare în judecată a fost admisă cu stabilirea domiciliului copiilor minori: Luncașu Nicolae născut la 12 septembrie 2000 și Luncașu Alexandru născut la 10 noiembrie 2007, cu mama - Fărîmă Oxana.

Împotriva hotărârii respective, la data de 18.01.2016 Luncașu Constantin a declarat apel, solicitând casarea hotărârii contestate și emiterea unei hotărâri în care cererea înaintată de Fărîmă Oxana să fie respinsă, iar traiul copilului minor Luncașu Alexandru născut la 10 noiembrie 2007 să fie stabilit cu tatăl său Constantin.

În motivarea cererii de apel, apelantul a indicat faptul că normele de drept material au fost aplicate eronat, iar circumstanțele importante pentru soluționarea pricinii în raport cu materialele cauzei, nu au fost elucidate pe deplin și respectiv nu au fost luate în considerație.

Reclamanta mai indică faptul că prima instanță nu a ținut cont de faptul că atât el este atașat de copil cât și copilul minor Luncașu Alexandru este atașat de tată, iar a creat toate condițiile necesare pentru ca copilul să locuiască cu el, iar careva acțiuni de agresiune nu a manifestat față de el.

În ședința instanței de apel, reprezentantul intimitei a solicitat respingerea cererii de apel și menținerea fără modificări a hotărârii primei instanțe.

Apelantul Luncașu Constantin, la ședința de judecată nu s-a prezentat și nu a înaintat cerere de amânare sau de examinare în lipsă, deși potrivit materialelor din dosar instanța de apel a fost înștiințată legal prin semnătură despre examinarea pricinii, or, luând în considerație faptul că potrivit art.61 alin.(1) CPC, părțile sînt obligate să participe la proces cu bună-credință de drepturile lor procedurale, iar potrivit art.102 alin.(4¹) CPC participanții la proces înștiințați în mod legal o dată nu pot invoca lipsa lor pentru efectuarea actelor de procedură la o dată ulterioară, în temeiul art.379 CPC, instanța de apel a dispus examinarea pricinii în lipsa părților.

Luând participantul prezent la proces, analizînd legalitatea și temeinicia hotărârii atacate, prin prisma materialelor din dosar și prevederilor legislației în vigoare, Colegiul civil consideră că apelul declarat este neîntemeiat și urmează a fi respins din următoarele motive.

Potrivit art.373 alin.(1) CPC, instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță, iar potrivit alin.(2) al aceluiași articol, în limitele apelului instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care sunt relevante pentru soluționarea pricinii, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanța de apel de către participanții la proces.

Potrivit art.385 alin.(1) lit.a) CPC, instanța de apel, după ce judecă apelul, este în drept să respingă apelul și să mențină hotărârea primei instanțe.

În fapt, instanța de apel a constatat că Fărîmă Oxana s-a aflat în căsătorie cu Luncașu Constantin, însă căsătoria dintre ei a fost desfăcută la data de 14 septembrie 2015.

În temeiul art.373 alin.(1) CPC, instanța de apel reține că din căsătoria lor, au doi copii, Luncașu Nicolae născut la 12 septembrie 2000 și Luncașu Alexandru născut la 10 noiembrie 2007.

De asemenea, în ședința de judecată s-a stabilit că după desfacerea căsătoriei, minorul Luncașu Nicolae locuiește cu intimata Fărîmă Oxana, iar minorul Luncașu Alexandru locuiește cu apelantul Luncașu Constantin.

Luând în considerație faptul că la toate încercările intimitei Fărîmă Oxana de a lua copilul minor Luncașu Alexandru să locuiască cu ea, apelantul Luncașu Constantin nu reacționează și intenționează să nu permită copilului să locuiască alături de ea și de fratele său, Fărîmă Oxana s-a adresat în judecată cu cererea de a fi judecată împotriva lui Luncașu Constantin Nicolae, cu privire la determinarea domiciliului copiilor minori, iar prin hotărârea Judecătoriei Nisporeni din 18.12.2015, cererea de chemare în judecată a fost admisă cu stabilirea domiciliului copiilor minori: Luncașu Nicolae născut la 12 septembrie 2000 și Luncașu Alexandru născut la 10 noiembrie 2007, cu mama - Fărîmă Oxana.

În temeiul art.373 alin.(1) CPC, instanța de apel consideră că hotărârea primei instanțe este una întemeiată și legală, or, în drept, potrivit art. 38 alin.(2) lit. d) CF, în cazul lipsei unui acord între părinți, instanța este obligată să stabilească cu cine dintre părinți vor locui copiii minori după divorț.

Potrivit art.62 alin. (1) CF, drepturile părinților nu pot fi exercitate contrar intereselor copilului lor. Părinții nu pot prejudicia sănătatea fizică și psihică a copilului.

Potrivit art.63 alin.(1), (2) și (3) CF, în cazul cînd părinții locuiesc separat, domiciliul copilului care nu a atins vîrsta de 14 ani se determină prin acordul părinților; dacă un atare acord lipsește, domiciliul minorului se stabilește de către instanța judecătorească, ținîndu-se cont de interesele și părerea copilului (în cazul cînd copilul are vîrsta de 10 ani). În acest caz, instanța judecătorească va lua în considerație ataseamentul copilului față de fiecare dintre părinți, față de fr

acesta a ajuns vîrsta de 10 ani. În acest caz, instanța judecătorească va lua în considerare alocămintul copilului răză de fiecare din părinți, răză de n-ori, vîrsta copilului, calitățile morale ale părinților, relațiile existente între fiecare părinte și copil, posibilitățile părinților de a crea condiții adecvate la educația și dezvoltarea copilului (îndeletnicirile și regimul de lucru, condițiile de trai etc.); la determinarea domiciliului copilului minor, instanța judecătorească va cere și avizul autorității tutelare în a cărei răză teritorială se află domiciliul fiecărui dintre părinți.

În urmare, luînd în considerație prevederile legislației naționale și internaționale cu privire la drepturile copilului, instanța de apel apreciază că eiață și legală concluzia primei instanțe și respectiv hotărîrea contestată în sensul stabilirii domiciliului copiilor minori, prima instanță elucidînd și luînd în considerație circumstanțele importante pentru soluționarea pricinii.

În aici, instanța de apel apreciază concluzia primei instanțe privind determinarea domiciliului copiilor minori: Luncașu Nicolae născut la 12 septembrie și Luncașu Alexandru născut la 10 noiembrie 2007, cu mama - Fărîmă Oxana, or, potrivit prevederilor art.51 alin.(2) și (3) CF, fiecare copil are dreptul să locuiască în familie, să-și cunoască părinții, să beneficieze de grija lor, să coabiteze cu ei, cu excepția cazurilor cînd aceasta contravine intereselor copilului; copilul are dreptul la educație din partea părinților, la dezvoltarea capacităților intelectuale, la libertatea gîndirii și conștiinței, la apărarea demnității sale.

Instanța de apel mai reține că principiul interesului superior al copilului, reprezintă mesajul fundamental al Convenției internaționale cu privire la drepturile copilului, în vigoare pentru Republica Moldova din 25 februarie 1993, iar implementarea lui este o obligație de prim ordin pentru statele membre care au ratat-o.

Conform art.3 alin.(1) din Convenția internațională cu privire la drepturile copilului, în toate acțiunile care privesc copiii, întreprinse de instituțiile publice sau private, de instanțele judecătorești, autoritățile administrative sau organele legislative, interesele copilului vor prevala.

În urmare, instanța de apel reiterează temeinicia și corectitudinea hotărîrii contestate, or, în opinia instanței de apel, stabilirea domiciliului copiilor minori Luncașu Nicolae născut la 12 septembrie 2000 și Luncașu Alexandru născut la 10 noiembrie 2007, cu mama - Fărîmă Oxana va permite o mai bună dezvoltare intelectuală și culturală a acestora, le-ar promova abilitățile intelectuale și le-ar oferi un echilibru psihologic locuind ca frați împreună, mai mult decât copiii minori necesită îngrijiri de către mamă, care la rîndul său ar favoriza dezvoltarea copilului într-un ambient corespunzător.

Instanța de apel nu poate reține și respectiv consideră neîntemeiate argumentele cererii de apel cu referire la faptul că prima instanță nu ar fi luat în considerație faptul că copilul minor Luncașu Alexandru născut la 10 noiembrie 2007 ar fi mai atașat de tată decît de mamă și respectiv nu ar fi reținut opinia la examinarea litigiului, or, în conformitate cu prevederile legislației în vigoare, opinia copilului minor la stabilirea domiciliului acestuia, poate fi luată în considerație cînd minorul ar fi îndeplinit vîrsta de 10 ani, însă Luncașu Alexandru nu a împlinit această vîrsta.

Aceiași ordine de idei și luînd în considerație faptul că Luncașu Nicolae a atins vîrsta de 15 ani și își dorește să locuiască și împreună cu fratele său minor și cu mama, instanța de apel consideră că la determinarea stabilirii domiciliului copiilor minori, prima instanță întemeiat și legal a stabilit că separarea lor ar urma să constituie o măsură extremă cu caracter excepțional, care ar putea fi justificată doar prin lipsa posibilităților unui părinte să crește și educa împreună și care, pentru evitarea traumatismului psihic ce poate fi cauzat prin stabilirea unor domiciliu diferite.

Instanța de apel consideră nefondate argumentele apelantului cu privire la faptul că lui Luncașu Alexandru i-ar fi mai bine să domicilieze cu el, or, conform concluziei cu privire la determinarea domiciliului copiilor minori nr. 1183 din 15 decembrie 2015, eliberat de Direcția Asistență Socială și Protecție a Familiei Nisporeni, domiciliul copiilor minori Luncașu Nicolae născut la 12 septembrie 2000 și Luncașu Alexandru născut la 10 noiembrie 2007, urmează să fie determinat cu mama lor - Fărîmă Oxana.

De asemenea, instanța de apel menționează că o circumstanță importantă la stabilirea domiciliului copilului minor Luncașu Alexandru este faptul că potrivit caracteristicilor de dezvoltare ale copilului, legalitatea și temeinicia hotărîrii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță; în cazul în care apelul nu cuprinde argumente sau dovezi noi, instanța de apel se pronunță în fond, numai în temeiul celor invocate în primă instanță.

Potrivit art.372 alin.(1) CPC, părțile și alți participanți la proces au dreptul să prezinte noi probe dacă au fost în imposibilitatea să o facă la examinarea probei în primă instanță, iar potrivit art.373 alin. (1) și (2) CPC, instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor aduse, legalitatea și temeinicia hotărîrii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță; în cazul în care apelul nu cuprinde argumente sau dovezi noi, instanța de apel se pronunță în fond, numai în temeiul celor invocate în primă instanță.

Potrivit art.118 alin.(1) și (5) CPC, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dar nu dispune altfel; instanța judecătorească (judecătorul) este în drept să propună părților și altor participanți la proces, după caz, să prezinte probe noi și să dovedească faptele ce constituie obiectul probațiunii pentru a se convinge de veridicitatea lor, iar potrivit art.122 alin.(1) CPC instanțele care, conform legii, trebuie confirmate prin anumite mijloace de probațiune nu pot fi dovedite cu nici un fel de alte mijloace probante.

În ultimul rînd, Colegiul civil consideră necesar de a concretiza faptul că instanța de apel în esență sa este o continuare a instanței de fond, astăzi instanțele și probele care nu au putut fi prezentate în prima instanță, dar au o importanță majoră în soluționarea litigiului urmează să fie prezentate în instanța de apel. Cu toate acestea, instanța de apel ține să menționeze faptul că careva argumente sau dovezi care au importanță pentru soluționarea pricinii, care nu au fost indicate sau prezentate, or, apelantul sa limitat doar la expunerea asupra prevederilor normelor de drept material și procesual raportate la circumstanțele de fapt ale pricinii, aceste argumente ale cererii de apel nu pot fi reținute și sunt considerate insuficiente pentru a cauza schimbarea legală în fond.

În sfîrșit, din considerentele menționate și avînd în vedere faptul că precum a fost stabilit, hotărîrea primei instanțe este una întemeiată și legală, bazată pe motive multiaspectuale, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege, instanțele invocate în cererea de apel fiind apreciate drept neîntemeiate, instanța de apel consideră necesar de a respinge cererea de apel declarată în instanța de apel.

Potrivit art.385 alin.(1) lit.a), art.390, 394, 434, 436 CPC, instanța de apel va respinge cererea de apel declarată în instanța de apel.

Decide:

1. respinge apelul declarat de Luncașu Constantin.

2. menține hotărîrea Judecătoriei Nisporeni din 18.12.2015, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Fărîmă Oxana Alexandru la Luncașu Constantin Nicolae, cu privire la determinarea domiciliului copiilor minori.

Decizia este definitivă din momentul pronunțării, însă poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiție în termen de 2 luni de la data comunicării deciziei integrale.

Președintele ședinței

Mihail Ciugureanu

Judecător

Grigore Dașchevici

Judecător

Marina Anton